Een kwaliteitsverbeterend project: het correct opsporen van chronische nierschade bij diabetes mellitus type 2

Haio: Van Mingeroet Lyana , V.U.B.
Promotor: DEVROEY Dirk , V.U.B.
Praktijkopleider: Du Bois Marie , Lamberts An , SCHMITZ Tom

Context: De prevalentie van diabetes mellitus type 2 stijgt wereldwijd. In Oost-Vlaanderen bijvoorbeeld is de prevalentie van diabetes mellitus 6.5%, meer bepaald 6.9% bij mannen en 6.2% bij vrouwen. Het jaarlijks screenen op albuminurie bij deze groeiende populatie wordt vaak vergeten. Het kent gelukkig een opwaartse trend, maar nog lang niet iedereen wordt gescreend. Via de FOCUS-procedure ontdekten we dat in de huisartsenpraktijk betrokken in deze thesis chronische nierschade bij diabetes mellitus type 2 te weinig werd opgespoord.

Onderzoeksvraag: In dit kwaliteitsverbeterend project willen we er voor zorgen dat chronische nierschade bij diabetes mellitus type 2 tijdiger wordt opgespoord in deze huisartsenpraktijk. Ook in de screening zelf wil meer inzicht worden verkregen.

Methode: De methode werd via de PDCA-procedure opgesteld. De patiëntenpopulatie bestond uit patiënten met diabetes mellitus type 2 vanaf de leeftijd van 18 jaar, tot wanneer de arts inschat dat zij nog maar een maximum levensverwachting van één jaar hebben. Meerdere exclusiecriteria werden toegepast. Een persoonlijke e-mail werd naar deze patiënten verzonden met de vraag om een nuchter urinestaal binnen te brengen, omdat zij dit het voorbije jaar nog niet hadden gedaan. Twee maanden na het verzenden van de e-mails, werd de nog niet geïncludeerde patiëntenpopulatie op consultatie persoonlijk aangesproken om deel te nemen. In een derde tijd werden de resterende patiënten opgebeld met diezelfde vraag. Wanneer er een verhoogde albuminurie werd vastgesteld, moesten er 2 controlestalen gebeuren. Wanneer dan minstens 2 van deze 3 albuminurietesten positief waren, kon men de diagnose van matig of ernstig verhoogde albuminurie stellen.

Resultaten: Een niet-interventionele prospectieve studie werd uitgevoerd. Binnen de steekproefgrootte van 37 (N= 37) hadden 5 patiënten (13.5%) een verhoogde albuminurie: waarvan 4 een matig verhoogde albuminurie en 1 een ernstig verhoogde albuminurie Van deze 37 patiënten werden er 29.7% via mail geïncludeerd en 70.3% via activatie door een arts (waarvan 18.9% op consultatie en 51.4% telefonisch). Uit logistische regressies bleken dat er geen statistisch significant effect is van leeftijd (p= .826) en van geslacht (p= .999) op de albuminuriewaarden.

Conclusie: Chronische nierschade bij diabetes mellitus type 2 werd vaker opgespoord door dit kwaliteitsverbeterend project. De prevalentie van patiënten met chronische nierschade door diabetes mellitus type 2 in deze huisartsenpraktijk is, na screening binnen dit project, 13.5%. Uit de beschrijvende statistiek blijkt dat het verzoek van een arts beter is dan het krijgen van een persoonlijke e-mail om patiënten te screenen. Een telefonisch verzoek van een arts is ook beter dan een verzoek van een arts op consultatie. Na het uitvoeren van dit kwaliteitsverbeterend project werd het project verlaten wegens het tijdsintensief aspect. Wel kan men spreken van een zekere “adjusting” ”, omdat dit project de artsen wel deed herinneren aan het belang van albuminuriemetingen, alsook aan het beleid bij een verhoogde albuminurie.